

Aan: de leden van Provinciale Staten van de provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Assen, 9 maart 2011
Ons kenmerk: 11.005/HPB/HL
Behandeld door: drs. H.G. Parker Brady (0592) 365245
Onderwerp: aanbidding notitie inventarisatie verhuisde bedrijven uit
Drenthe

Geachte leden van Provinciale Staten,

Met genoegen bieden wij u aan de notitie "Inventarisatie van verhuisde bedrijven/vestigingen uit Drenthe in de periode 2007 t/m 2010". Deze notitie geeft de resultaten weer van een onderzoek naar aantal en samenstelling van bedrijven in de maakindustrie die in de periode 2007-2010 uit Drenthe zijn vertrokken naar andere Nederlandse regio's. Dit onderzoek is in opdracht van Provinciale Staten uitgevoerd.

Hoogachtend,
Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg

de heer J.P. Sluiter

i.a.a. Gedeputeerde Staten

Inventarisatie van verhuisde bedrijven/vestigingen uit Drenthe in de periode 2007 t/m 2010

Wat vooraf ging

In 2010 heeft in opdracht van PS een vooronderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden om op basis van beschikbare bedrijfsbestanden een overzicht te maken van verhuisde bedrijven of bedrijfsonderdelen uit Drenthe van de afgelopen vijf jaar. Aanleiding was de veronderstelling van een aantal statenleden dat de afgelopen jaren veel Drentse bedrijven uit de maakindustrie¹ weggetrokken zijn naar andere delen van het land (buiten Noord-Nederland).

De eerste twee onderzoeksvragen van het vooronderzoek waren:

- 1a. In hoeverre is het mogelijk om relevante bedrijfsbestanden van de Kamer van Koophandel (KvK) en de NOM te raadplegen en analyseren?*
- 1b. Indien dit niet mogelijk is, welke alternatieven zijn er voorhanden?*

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn verschillende dataleveranciers (KvK, LISA, PWR) geraadpleegd en is informatie opgevraagd bij deskundigen bij de provincie en de Rijksuniversiteit Groningen. Aanvankelijk is de conclusie getrokken (zie notitie eerste bevindingen vooronderzoek delocalisatie bedrijven uit Drenthe) dat het zeer moeilijk, zo niet onmogelijk is om aan betrouwbare gegevens over bedrijfsverplaatsingen uit Drenthe te komen. Gegeven dit resultaat is door de onderzoekers toen geadviseerd om een aantal cases van (grote) verhuisde bedrijven te selecteren met behulp van informatie van de NOM. De geselecteerde bedrijven zouden in een eventueel vervolgonderzoek naar hun achterliggende redenen voor bedrijfsverplaatsing worden gevraagd.

Vervolg

In december 2010 heeft het Onderzoeksbureau overleg gevoerd met de KvK in Drenthe over de toekomstige mogelijkheden om gegevens van uit Drenthe verhuisde bedrijven te ontvangen. Tijdens dit overleg bleek dat de KvK wel gegevens over verhuisde bedrijven voor de jaren 2007 tot en met 2010 beschikbaar heeft, maar dat dit wel een extra bewerking vraagt. De KvK heeft deze bewerking uitgevoerd en het databestand beschikbaar gesteld aan het Onderzoeksbureau. Het gaat hier uitsluitend om bedrijven of bedrijfsonderdelen die uit Drenthe naar een andere Nederlandse provincie zijn vertrokken, dus niet naar het buitenland. Dit is conform de onderzoeksvraag. Het OCWZ heeft voor het databestand nog aanvullende gegevens verzameld en het databestand gefilterd op bedrijven die niet onder de maakindustrie vallen of waarvan is gebleken dat ze intussen failliet zijn gegaan. De keuze voor de maakindustrie, is eveneens conform de onderzoeksvraag.

¹ De maakindustrie zijn industriële bedrijven die materialen tot nieuwe producten verwerken.

Op basis van dit databestand kan antwoord gegeven worden op de derde onderzoeksvraag²:
1c. Hoeveel bedrijven uit de maakindustrie zijn de afgelopen (vijf) jaren uit Drenthe vertrokken?

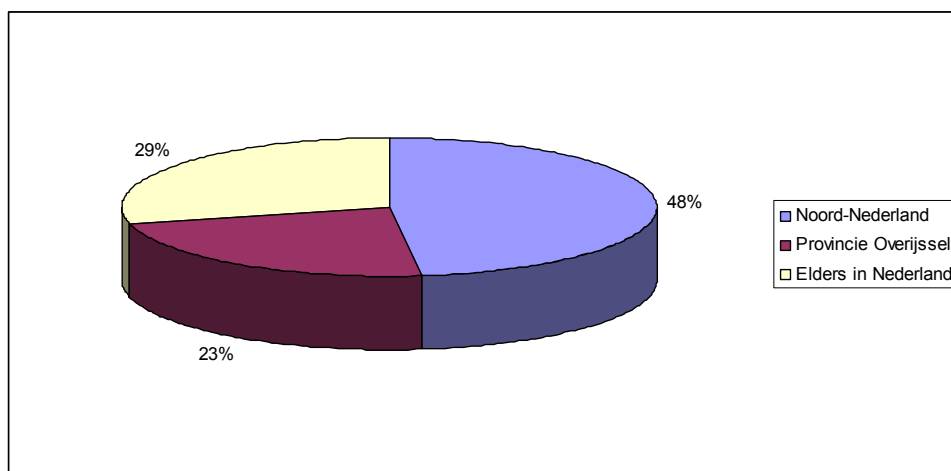
In deze notitie volgt eerst een beschrijving van het databestand. Vervolgens wordt ingegaan op het aantal bedrijven uit de maakindustrie dat in de periode 2007-2010 uit Drenthe is vertrokken, hoeveel werkzame personen hiermee gemoeid waren en of de bedrijven binnen of buiten het Noorden zijn verplaatst.

Beschrijving databestand

Het bestand geeft een overzicht per jaar van bedrijven in de maakindustrie die uit Drenthe zijn vertrokken. Van elk bedrijf is aangegeven wat de hoofdactiviteit is (met SBI-code), of het een hoofd- of nevenvestiging betreft, naar welke provincie het bedrijf of bedrijfs onderdeel is verplaatst en hoeveel werkzame personen het betreft.

Resultaten

Totaal zijn tussen 2007 en 2010 71 bedrijven in de maakindustrie verplaatst, dat is gemiddeld 18 bedrijven per jaar of 1,1% van alle Drentse bedrijven in deze sector. Het gaat in bijna alle gevallen om de verplaatsing van een hoofdvestiging van het bedrijf, in slechts zes gevallen gaat het om het verplaatsen van een nevenvestiging.

Figuur 1. Bestemming verplaatste bedrijven (2007-2010) (n=71)

Van alle bedrijven zijn 34 bedrijven (48%) binnen Noord-Nederland (Groningen, Friesland) gebleven. Verder is 23% naar de provincie Overijssel verplaatst en 29% naar elders in Nederland. Echter niet alle bedrijven hebben werknemers in dienst. Er zijn twaalf bedrijven zonder werkzame personen. Bij de overige 59 bedrijven zijn in totaal 460 werkzame personen voor Drenthe verloren gegaan. Onder de verplaatste bedrijven bevinden zich relatief veel

² De vierde onderzoeksvraag: Hoeveel bedrijven betreft dit binnen Nederland en buiten Nederland (met eventueel een landelijke vergelijking)? is in een eerder stadium komen te vervallen.

eenpitters: 26 van de 71 bedrijven (37%). Opvallend is dat meer dan de helft van de eenpitters (14 van de 26 bedrijven) naar de provincie Groningen is verhuisd. Bedrijven met 15 of meer werkzame personen die in de periode 2007-2010 uit Drenthe zijn vertrokken naar elders in Nederland zijn:

Naam bedrijf	Werkzame personen
Veenstra en De Vries Offset Rotatie	15
World Waste Solution Hoogeveen BV	23
Agrifac Machinery B.V.	44
Grafidata B.V.	46
Nefit	89
Philips consumer lifestyle bv	109
<i>Totaal</i>	326

Deze bedrijven vertegenwoordigen meer dan de helft (71%) van alle banen die verloren zijn gegaan, waarvan de twee grootste ruim 40% van de banen. De helft van de zes bedrijven is naar Overijssel vertrokken en twee bedrijven zijn in Noord-Nederland gebleven.

Conclusie

Het gemiddeld aantal bedrijven of bedrijfsonderdelen dat jaarlijks uit Drenthe wordt verplaatst naar de rest van Nederland is relatief klein. Het gaat om ruim 1% van alle Drentse bedrijven in de maakindustrie. Totaal ging het in de periode 2007-2010 om 71 bedrijven waarmee 460 werkzame personen waren gemoed. Relatief veel bedrijven hebben een werkzame persoon in dienst. In de periode 2007-2010 zijn zes bedrijven met meer dan 15 werkzame personen verplaatst. De meeste verplaatste bedrijven bleven binnen Noord-Nederland of verhuisden naar de buurprovincie Overijssel. Drie op de tien bedrijven zijn naar overig Nederland verhuisd.

Op basis van deze resultaten kan de conclusie getrokken worden dat de verhuisgeneigdheid van Drentse bedrijven binnen Nederland relatief gering is. Het ontstane beeld dat de afgelopen jaren veel bedrijven uit Drenthe zouden zijn vertrokken, wordt door de cijfers niet gestaafd. Het vertrek van zes bedrijven, waaronder twee grote bedrijven, heeft in belangrijke mate aan het banenverlies bijgedragen. De onderzoekers stellen voor om geen vervolgonderzoek te doen naar de vertrekmotieven van bedrijven.